Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 118 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 21, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 21-го ЧЕРВНЯ 1997 р. Ч. 118 РІК CIV.

Туреччина і Україна побудують нафтопровід

Анкара, Туреччина. — Україна зробила ще один крок до енергетичної незалежности від Росії, підписавши 18-го червня з Туреччиною угоду про будівництво нафтопроводу, який сполучить середземноморське побережжя цієї країни з чорноморським, повідомили засоби масової інформації.

Згідно з турецьким державним інформаційним агентством, нафтопровід почнеться в Цейгані, де закінчується нафтопровід з Іраку, і пролягне через Кайсері, Сівас і Токат до Самсуну, порту на Чорному морі. Звідти в Україну нафту перевозитимуть танкерами.

Домовлення про будівництво нафтопроводу завдовжки 564 кілометри підписали в турецькій столиці міністер енергетики Туреччини Рекай Кутан і державний міністер України Анатолій Мінченко. Турецька державна нафтобудівна компанія „Ботас" і „Укрзакордоннафтогазбуд", які вели переговори про будівництво нафтопроводу від 1994 року, мають створити спільне підприємство, яке займеться здійсненням проєкту.

Спочатку дві сторони планували побудувати нафтопровід завдовжки 900 кілометрів, який мав проходити через місто з нафтоочисним підприємством Кіріккале біля Анкари. Однак потім вирішено було змінити плян, щоб, очевидно, обминути протоки Босфор і Дарданелли, де й так скупчується забагато кораблів.

Представник „Ботасу" зазначив, що нафту транспортуватимуть новим нафтопроводом як в Україну, так і в інші чорноморські країни. У рамках цього проєкту у Цейгані і Самсуні буде споруджено два нафтові термінали, сказав він.

Вартість проєкту, за його словами залежатиме від пропускної здатности. Ще не вирішено, чи нафтопровід складатиметься з однієї труби, чи з двох. У першій стадії плянується побудувати одну трубу, здатну пропускати 40 млн. тонн нафти щороку, що обійдеться в 650 млн. дол. Друга труба, яку згодом можуть покласти поряд, матиме потужність 30 млн. тонн нафти щороку і коштуватиме 450 млн. дол.

Представник „Ботасу" додав, що Туреччина діставатиме 5 дол. за транзит однієї тонни і зароблятиме щороку на цьому від 75 млн. до 225 млн. дол. За його словами, Україна покриє інвестиційні кошти, а Туреччина інші, які він не назвав.

Будучи залежною від російських енергоресурсів, Україна намагається знайти альтернативні джерела сировини. Кілька днів перед тим вона уклала угоду з Азербайджаном про будівництво для нього кораблів в обмін, очевидно, за каспійську нафту. Київ займається створенням спільно з цією країною і Грузією трансkавказького транспортового коридору, по якому має потекти ця сировина.

В першій половині червня Україна підписала з Іраном угоду про економічну співпрацю, яка передбачає збільшення доставки нафти в Україну. Минулого року Київ уклав також протоколи щодо майбутньої співпраці у газо-і нафтовидобудку з Іраком.

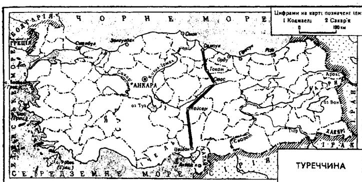

Схема проходження майбутнього нафтопроводу, який побудують Туреччина і Україна

Л. КУЧМА ЗВІЛЬНИВ П. ЛАЗАРЕНКА

Київ. — Прем'єр-міністра Павла Лазаренка, якого преса неодноразово звинувачувала в корупції, звільнено 19-го червня президентським указом у зв'язку з „хворобою", повідомило агентство Ройтерс. П. Лазаренко, п'ятий прем'єр за шість років незалежности України, протримався на посту голови Уряду всього рік.

„Президент підписав указ і призначив першого віцепрем'єр-міністра Василя Дурдинця діючим прем'єр-міністром. Причиною є хвороба П. Лазаренка", — сказав телефонічно речник Адміністрації Президента. Однак перед тим асистент П. Лазаренка заявив, що його начальник є при доброму здоров'і.

Представниця Адміністрації Президента, зачитавши пізніше указ телефонічно, заявила, що В. Дурдинця призначено діючим прем'єром „на час хвороби Лазаренка".

З указу не випливає ясно, чи 44-річного П. Лазаренка призначать ще раз на пост прем'єра, однак його асистенти зазначили, що указ означає повну резиґнацію. За їхніми словами, П. Лазаренко виглядав здоровим, коли того самого дня зустрічався з Леонідом Кучмою, а день перед тим — з лідерами страйкуючих шахтарів.

Колишній прем'єр, якого українські засоби масової інформації охрестили „хазяїном" за те, він займався переважно економічними питаннями і ніколи не робив виступів, присвячених закордонній чи внутрішній політиці, не має наміру кандидувати

П. Лазаренко

на Президента у виборах 1999 року, за повідомленням Ройтерс. Він навіть заявив нещодавно, що підтримуватиме переобрання Л. Кучми.

Президент же останніми місяцями був під тиском західніх лідерів звільнити П. Лазаренка, якого в пресі критиковано за корупцію і неспроможність втілювати реформи. Газета „Ню Йорк Таймс" писала нещодавно, що П. Лазаренко нелегально заробив 260 млн. дол. завдяки зв'язкам з газовою компанією Об'єднані Енергетичні Системи. Кабінет Міністрів неодноразово відкидав ці звинувачення. Заперечив П. Лазаренко свою особисту причетність до корупції і під час нещодавніх відвідин Канади.

Становище колишнього прем'єра послабло після того, як минулого тижня пропрезидентська Народно-Демократична Партія і кілька парляментарних груп звернулися до Л. Кучми звільнити П. Лазаренка.

Представники Пентагону відвідують Европу

Вашінгтон. — У четвер, 19-го червня, заступник секретаря Департаменту оборони Джан Вайт виїхав з Вашінгтону на офіційні відвідини до Бельгії, Чеської Республіки, Боснії, Молдови і Росії.

Дж. Вайт відвідає військову головну кватиру НАТО у місцевості Монс в Бельгії де відбуде наради з головнокомандуючим союзними збройними силами НАТО, американським генералом Джорджем Жолваном і з генерал-полковником Леонтієм Шевцовим, військовим представником Росії до НАТО.

У Боснії він відвідає НАТО, американського і російського командирів миротворчих частин та керівників міжнародних організацій, котрі проводять там свою діяльність. У Празі заступник секретаря Департаменту оборони промовлятиме на конференції НАТО.

Під час свого перебування у Москві Дж. Вайт має зустрітися з міністром оборони Ігорем Сергеєвим та іншими чиновниками міністерства оборони. У Молдові він відвідає головну кватиру другої молдовської змоторизованої стрілецької бригади та буде присутнім на їхніх військових маневрах, а крім того матиме зустрічі та розмови з членами молдовського парляменту.

На думку аналітиків відвідини секретаря Департаменту оборони Вілліяма Когена до країн реґіону Перської затоки та його заступника Джана Вайта до згаданих европейських країн, є заходом Пентагону особисто запізнатися з проблемами та потребами цих країн, щоб могти мати повнішу картину в загальному.

У Денвері проходить зустріч „Великої вісімки"

Денвер, Кольо. — Тут у п'ятницю, 20-го червня, почалася традиційна, вже 23-тя, зустріч керівників провідних держав планети.

Від попередніх вона відрізняється тим, що теперішня нарада дістала офіційну назву зустрічі „вісімки", а це означає, що поряд з державами і урядами З'єднаних Стейтів Америки, Канади, Великобританії, Франції, Італії, Німеччини і Японії в ній бере участь і президент Росії.

Як відомо, „Велика сімка" не мала ніякого формального статусу міжнародної організації і не була наддержавним органом, однак вже понад 20 років зустрічі провідників розвинених країн великою мірою визначали головні напрями міжнародного розвитку, сприяли координації зусиль в ділянці світової політики і економіки.

Перша така зустріч відбулася в Рамбуйї під Парижем у листопаді 1975 року. Тоді лідери шести країн Заходу зібралися, щоб обговорити проблеми стабілізації валюти, розвитку міжнародної торгівлі, боротьби з безробіттям та інфляцією. Ця зустріч, запланована як одноразова, пройшла з таким успіхом, що тодішній президент ЗСА Джеральд Форд запропонував її учасникам зібратися знову. Наступного року на зустрічі в Пуорто Ріко до них приєдналася Канада і наради стали називатися зустрічами „Великої сімки". Відтак до прапорів „сімки" додалася емблема Европейського союзу.

У 1990 році в Гюстоні мова йшла про фінансово-економічну допомогу

(Закінчення на стор. 3)

В Україні
(З інформацій УНІАР)

ПРОПОНУЮТЬ СТВОРИТИ БЮДЖЕТНИЙ БАНК

КИЇВ. — Голова Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку, депутат від фракції комуністів, Олександер Кожушко запропонував деякі зміни до закону про бюджетну систему. О. Кожушко нагадав парляментаристам та урядовцям, що згідно з пунктом 3 постанови Верховної Ради з 28-го квітня 1995 року Кабінет Міністрів спільно з Національним Банком України до 1-го січня 1996 року повинні були створити державний бюджетний банк, однак у звіті про це нічого не сказано. Депутат пропонує доручити Урядові та НБУ до 1-го вересня 1997 року внести на розгляд парляменту законопроєкт про державний бюджетний банк. На думку голови комітету, наявність такого банку сприятиме ефективному та економному витрачанню бюджетних фондів і подоланню економічної кризи.

ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОСЛІДЖУЮТЬ ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ 90-ИХ РОКІВ

ХАРКІВ. — Лябораторія правних положень жінок та харківський Центр жіночих досліджень провели черговий семінар на тему "Особливості політичного життя в 90-ті роки і прогнози політичних процесів в Україні на початкуXXI сторіччя". Перед представниями різних жіночих організацій Дніпропетровського, Донецького, Запоріжжя і Харкова виступив президент Академії Політичних Наук України Микола Михальченко, який спеціяльно приїхав з Києва.

ДИПЛОМОВАНІ ПІЛОТИ

ХАРКІВ. — Випускники факультету наземного радіоелектронічного забезпечення летів Харківського Авіаційного Інституту отримали чини лейтенантів. Факультет створено на основі військової летунської радіоелектронічної школи. В урочистій обстановці випускникам вручено дипломи про вищу освіту. Їх привітали керівники та викладачі Інституту а також представники інших авіяційних закладів Харкова. На церемонії були присутні американці, члени делеґації Академії військово-повітряних сил ЗСА, запрошені в рамках обміну делеґаціями.

В. ЧОРНОВІЛ КОМЕНТУЄ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЇ ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ КОНСТИТУЦІЇ

ОДЕСА. — Під час відвідин Одеси го-лова Народоного Руху України Вячеслав Чорновіл зазначив, що "у більшості випадків Конституцію ще не задіяно, перш за все, законодавчо. Не прийнято основні закони, передбачені Конституцією". Крім того, певні сили Конституцію блокують тим, що не виконується положення примої дії. Нинішній рік голова парляментарної фракції Руху назвав " роком перетягування каната, політичної боротьби і доходило навіть до того, що з'явилися й посилилися тенденції взагалі відкидати Конституцію". В.Чорновіл також повідомив, що інші сили плянують проведення заходів із засудженням Конституції, хоча такі заходи проводити тією ж Конституцією заборонено.

УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКІ ПРОЄКТИ

ОДЕСА. — Голова представництва потужної японської фірми "Нішо Іваї" Міцугіро Сато відвідав Одесу. Фірма є відомим торговельним дилером Японії з річним товарообігом 100 блн.дол. Вона експортує товарів до 10,000 найменувань. За світовою клясифікацією фірма посідає шосте місце у світі. В ході візити підписано спільні проєкти з Південним машино-будівним заводом та Конструкторським бюром "Південне" у Дніпропетровському. Японська сторона запропонувала кредити для спільних проєктів. Про деталі проєкту не повідомляли, алеті, що на зустрічі з представниками преси зазначив, що його візита до Одеси є початком ділової співпраці.

ВИМАГАЮТЬ ПРИПИНЕННЯ РОЗГЛЯДУ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ВИБОРИ

КИЇВ. — Група народних депутатів із 128 осіб, на чолі з Ніною Карпачовою, виступила із законодавчою ініціятивою про припинення уповноважень тимчасової спеціяльної комісії з підготови проєкту закону про вибори народних депутатів України. Депутати мотивують це тим, що проєкт зазначеного закону був підготований тимчасовою комісією у встановлений термін і Верховна Рада схвалила його в першому читанні 5-го березня 1997 року. Комісія знову з дотриманням встановленого терміну підготувала до другого читання і представила на розгляд парляменту 20-го березня. У другому читанні проєкт розглянуто сім разів — 20-го березня, 3-го квітня, 22-го квітня, 23-го травня, 3-го червня 1997 року — та він не знайшов підтримки. Згідно з пунктом 5 статті 3. 2.1 правильника Верховної Ради, проєкти, які не отримали необхідної більшости, вважаються відхиленими. Тому депутати пропонують внести до діючого закону необхідні поправки з урахуванням вимог Конституції.

КОНФЕРЕНЦІЯ НА ТЕМУ ПЕРЕДАЧ ТА ОПРАЦЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

ОДЕСА. — Тут відбулася триденна міжнародна науково-практична конференція "Системи і засоби передачі та обробки інформації". Представники наукових кіл і промисловців з України, Росії, Білорусі та Ізраїля на основі нових випрацювань одеського виробничого об'єднання "Нептун" вирішували питання введення нових, дешевших каналів передач багатоканальної інформації через електричні лінії. Учасники конференції вважають, що вироби українських фахівців на основі европейського стандарту цілком можуть конкурувати з продукцією відомих західньо-европейських концернів АББ та НОКІА.

УКРАЇНА ЗНОВУ СХИЛИЛАСЯ ДО НАТО

Київ. — У своєму балансуванні між Північноатлантійським оборонним союзом і Росією Україна в черговий раз зробила нахил в бік першого. Секретар Ради національної безпеки і оборони України Володимир Горбулін не виключив 18-го червня того, що Київ може знехтувати своєю обіцянкою щодо нейтральности і вступити в майбутньому до якогось військового союзу, повідомив "ОМРІ Дейлі Дайджест".

В. Горбулін додав, що травневе підписання широкомасштабного договору про дружбу і співробітництво з Росією не перешкоджає Україні вступати на її розсуд до будь-яких військових союзів. У статті шостій договору сказано, що „кожна з Високих Договірних Сторін утримується від участи або підтримання яких би то не було дій, спрямованих проти іншої Високої Договірної Сторони, і зобов'язуються не укладати з третіми країнами будь-яких договорів, спрямованих проти іншої Сторони".

Однак НАТО офіційно не протистоїть Росії: між ними в травні підписано договір про „особливі відносини". Тим не менше поширення альянсу на схід викликає побоювання в Росії, яка, так би мовити, „неофіційно" все ще вважає НАТО своїм противником. Вона особливо боїться приєднання до альянсу України, тому й підписала з нею поспішно договір, з яким зволікала роками.

За останній рік Київ зробив ряд суперечливих заяв щодо своїх відносин з НАТО, збиваючи з пантелику як саме НАТО, так і Росію. В травні проте він підписав з Північноатлантійським оборонним союзом хартію з питань безпеки.

В. Горбулін сказав також, що Уряд продовжуватиме виробництво тактичних ракет, не зважаючи на заперечення ЗСА.

І. Лучечка переобрано головою Управи Українського Музею

Ню Йорк (Х. В-Ф.). — Річні загальні збори Українського Музею в Ню Йорку відбулися в неділю, 1-го червня 1997 року, в будинку СУА-УККА, 203 Друга авеню, з участю 66-ох індивідуальних членів, 25-ох членів-делегатів з відділів Союзу Українок Америки та одного гостя.

Збори відкрив голова Управи Українського Музею Іван Лучечко, привітавши присутніх, а зокрема ініціяторку та співзасновницю, членку екзекутиви впродовж 20 років і почесну членку УМ Іванну Рожанковську, почесну членку УМ Любов Дражевську, голову СУА Анну Кравчук і Мирона Різника, сина першої голови УМ Олександри Різник. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих членів УМ.

Згідно з прийнятою програмою порядку нарад, обрано Президію загальних зборів: Миколу

І. Лучечко

Галіва головою та Оксану Кузишин секретарем. Подякувавши за довір'я і вибір, новообраний голова президії перебрав провід зборів. Притримуючись порядку нарад, він попросив Катрю Червоняк, секретаря минулорічних Загальних зборів УМ, прочитати протокол з попередніх зборів, який прийнято одноголосно без будь-яких завваг.

Відтак І.Лучечко, голова Управи УМ, зробив доповнення до свого надрукованого звіту, котрий, разом зі звітами директора УМ Марії Шуст, адміністративного директора УМ Дарії Байко, незалежного книговода Йосифа Сидора і Контрольної комісії, в окремому і дуже естетичному виданні при реєстрації отримали всі присутні.

Перед своїм доповненням І. Лучечко, для підкреслення важливости, конечности і потреби УМ в Ню Йорку, коротко зупинився на нелегкому історичному шляху УМ, котрий, на його думку, був подібним до діяспорної долі наших батьків або й нас самих. Насправді свій початок УМ в Ню Йорку має ще в 1933 році у княжому місті Львові, а тоді мандрівною по кру

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

РОБЕРТ МЕКНАМАРА, ГОЛОВНИЙ архітект американської воєнної стратегії у В'єтнамі, прибув до Гаьою минулої середи, 18-го червня, щоб бути учасником конференції від 20-го до 23-го червня, котра розглядатиме втрачені нагоди миру під час отого кривавого конфлікту, шрами котрого до сьогодні гоять обидві країни. Будучи секретарем Департаменту оборони у той час, МекНамара є найбільш стажовою постаттю у цій неурядовій американській делеґації дослідників і істориків, які обговорюватимуть тодішні події з академіками та міністрами в'єтнамського уряду. Генерал Во Нгуєн Гяп, шанований стратег В'єтнамської війни, котрого блискуче керівництво побідило французів і американців, зустрінеться зі своїм колишнім ворожим суперником після конференції.

В АМЕРИЦІ

НА СВОЇЙ РІЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ у Даллас, Тексас, 12,000 делегатів протестантського угрупування Південних баптистів, у середу 18-го червня, вирішило розпочати бойкот проти відомої розвагової фірми Волт Дисні, її відділів і телевізійної мережі Ей-Би-Сі, котра є власником згаданої фірми. Причиною цього є звинувачення підприємства Волт Дисні у поширюванні гомосексуалізму та антиродинній політиці. У ЗСА є приблизно 16 млн. південних баптистів і їхній бойкот може мати погані наслідки на загальну діяльність, а зокрема на прибутки цього розвагового підприємства. Волт Дисні недавно запропонувало медичне забезпечення партнерам своїх працівників, які є тієї ж самої статі, що й дало причину звинуватити їх у апробуванні та поширенні гомосексуалізму.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Ще один погляд на Росію

Росія 12-го червня відзначала сьому річницю Дня Незалежности, але громадяни щороку під час святкувань з подивом запитують: "Незалежности від кого?", "Хто і коли тримав Росію в полоні?", "З чиєї неволі вона визволилася?"

Інформація про таку реакцію в суспільстві нарешті дійшла до кремлівських верхів і президент Росії Боріс Єльцин, звертаючись до народу 12-го червня, запропонував сьому річницю декларації про незалежність відзначати як День Росії.

За словами Б.Єльцина, за сім років Росія зробила величезний крок уперед до демократії і свободи і після довгих років замкнености входить у світове співтовариство з відкритим серцем.

Чи так це насправді? Треба визнати, що останнім часом у світі зменшився страх перед можливою ядерною війною. Певною мірою цьому сприяли переговори між Вашінґтоном і Москвою про зменшення ядерного арсеналу. Великі ядерні держави більше не тримають спрямованих одна на одну ракет. Але Росія все ще має 1,300 стратегічних ракет і 6,000 ядерних боєголовок. І деякі російські керівники час від часу погрожують ядерним ударом, як це зробили недавно голова Ради безпеки Іван Рибкін і його заступник Борис Березовський. Отже "відкриті серця" цих та інших російських політиків не виключають вірогідність ракетного нападу.

Згідно з недавно опублікованим у газеті "Вашінґтон Таймс" таємним звітом Сі-Ай-Ей про стан ракетно-ядерних військ Росії, три чорних валізки з ядерними кнопками зберігається надійно. Проте, пише автор звіту, ракету можуть запустити і офіцери ядерних підводних човнів чи сухопутних ракетних частин. Це може статися в трьох випадках: під час політичної криза в Москві, в результаті якої може статися державний переворот і захоплення влади військовиками; через неправильне тлумачення дій ЗСА під час якоїсь кризи, оскільки після втрати Росією кількох радарних установок системи стеження, розташованих на територіях України, Латвії, Грузії і Казахстану, збільшилася можливість фальшивих тривог і поспішних рішень; третій варіянт передбачає можливість втягнення місцевих ядерних частин в сепаратистські рухи.

Наприклад, важко уявити, що чеченці не скористалися б ядерними боєголовками, коли б такі були на їхній території.

Загроза ховається і в незадоволенні вояків та офіцерів.

"Вашінґтон Таймс" повідомляє, що недавно закордонні журналісти відвідали стратегічну ракетну базу, розташовану на відстані 300 кілометрів від Москви. Їх вразило, в яких жахливих умовах живуть офіцери і їх родини і як ті офіцери озлоблені. Один з офіцерів, який прослужив у ракетних військах 24 роки, сказав, що вже чотири місяці не отримує зарплатні. Жінка-офіцер на перше ж запитання також роздратовано відповіла, що вони живуть у злиднях. Зарплатня мізерна, та й ту по кілька місяців не виплачують. Наприклад, командир атомного підводного човна отримує всього 180 дол.на місяць. Цієї суми в Москві вистачає на тиждень.

Така ситуація штовхає багатьох офіцерів на злочини. Недавно газети повідомляли про арешт російського полковника, який збирав секретну інформацію з метою продати її комусь з американської амбасади. Отже неважко припустити, що хтось продасть ядерну боєголовку або речовини для її виготовлення.

У звіті Сі-Ай-Ей розповідається і про недавній випадок, коли офіцери протиповітряної оборони побачили на екрані, що в бік Москви летить ракета, схожа на ядерну американську "Трайдент". Вона з'явилася з боку Норвегії. Тривожний сиґнал прийняли і в Москві. На всіх базах стратегічних ракетних військ Росії оголосили бойову тривогу. Напруга була неймовірна. Тільки на 12-ій хвилині стало зрозуміло, що ракета летить не в бік Росії. А пізніше з'ясувалося, що її запустили в Норвегії за програмою вивчення Північного сяйва. Російську амбасаду завчасно повідомили, але її працівники не передали цю інформацію в Москву. Дослівно хвилини відділяли світ від ядерної війни. Цього разу обійшлося, але нема ґарантії, що подібних помилок не буде в майбутньому і що вони закінчаться так само щасливо.

З огляду на все вищезгадане, дуже важливими є прагнення Б.Єльцина "з відкритим серцем " іти на зближення зі світом, американсько-російські переговори про зменшення озброєнь тощо. Але чи можна забувати, що Росія різко протестує проти намагань НАТО закріпити досягнення демократії по закінченні холодної війни, прийняттям в організацію нових членів? Теза, що поширюючи Північно-атлантичний оборонний союз, ЗСА зміцнюють безпеку в Европі "не проти Росії, а спільно з нею" не задовольняє Кремль. Крім того, важко передбачити дії інших російських керівників, які прийдуть на зміну сьогоднішнім.

Микола Рябчук

ПРОЩАННЯ З ІЛЮЗІЯМИ

За даними Національної Книжкової Палати, 1996 року в Україні вийшло 6,074 назви книг і брошур загальним тиражем 51 млн. 777 тис. примірників. У перерахунку на душу населення це дає менше одної книжки на особу (0,996). В Німеччині за цей самий час вийшло 12 книжок на особу, в Росії — 3,21. Зрештою, і в Україні в 1990 році виходило 3,34 книжки на особу, і навіть у 1940 році, виявляється, книжок у нас було більше, ніж сьогодні, — 1,16 на особу.

Ця понура картина виявиться ще понурішою, коли врахувати, що майже третину всіх цих видань за назвами і майже половину за тиражами становлять підручники й інші навчальні матеріяли. Тобто це вже той мінімум, без якого не обійтись і відступати від якого далі вже нікуди. Але й це ще не все. Виявляється, що в усій цій мізерії україномовні книжки становлять лише 50 відс. за назвами і ще менше — близько 40 відс. — за тиражами. До того ж, у наведених показниках лукаво об'єднано в одне ціле і книжки, і брошури, хоч ми й без статистики знаємо, що саме україномовні видання — це переважно брошури (методички, автореферати або, наприклад, Конституція України, видана тиражем 1 млн. примірників), тоді як російськомовні видання — це здебільшого книги і то досить якісно видрукувані.

Та весь цей занепад виглядає розквітом на тлі ситуації, що склалася у виданні художньої літератури, тобто в тій галузі, яка майже цілком залежить від ринку, а не від бюджетних субсидій та державних замовлень. За весь 1996 рік в Україні, виявляється, видано «аж» 912 книжок загальним накладом 6 млн. 604 тис. примірників. У перерахунку на душу населення це дає нам 13 прим. на 100 осіб, або ж приблизно одну книжку на дві сім'ї.

Настільки промовистих показників можна було б і не коментувати, коли б не крилася за ними картина ще моторошніша: майже половину цих книжок (за назвами) становлять російськомовні — 414, тоді як на україномовні припадає лише 345 найменувань (і ще 153 — на інші мови). Проте й це, як то кажуть, не кінець пісні: оскільки книжки українською мовою виходять здебільшого тиражем 1,000 примірників, а російською — 20,000 і більше, то й сумарний наклад російськомовних видань становить майже 90 відс., тоді як україномовних — менше десяти. У маштабах країни це означає, що за рік ми отримуємо приблизно одну українську художню книжку на сто осіб, а якщо від цього відняти переклади, то показник виявиться ще гіршим. Усього в 1996 році видано близько ста книжок українських письменників, включно з напівсамвидавними збірочками віршів та книжечками для дітей. Півтори тисячі членів Спілки Письменників України спромоглися торік опублікувати «аж» 30 книжок для дорослих (загальним накладом 92,200) та ще дві дитячі книжки (30,000 прим.) З цих книжок, однак, половина — російськомовні, а третина — книжки українських письменників із діяспори, видані переважно за власний кошт.

Найпікантніше в цьому всьому, що «український народ» (чи, принаймні, те, що ми ним називаємо), здається, і не помітив зникнення україномовної книжки зі свого інтелектуального обрію. В кожному разі, це не викликало з його боку ані якихось помітних протестів, ані бодай бажання придбати ті крихти україномовної продукції, які ще до книжкового ринку доходять, і підтримати таким чином «українську справу» фінансово. З'ясувалося раптом, що в 50-мільйоновій країні, де принаймні половина населення вміє читати по-українськи, неможливо знайти 10,000 ентузіястів, здатних викупити за пару гривень нову книжку Валерія Шевчука чи Юрія Андруховича, ані навіть тисячу «багатіїв», ладних викласти кільканадцять гривень за українського Платона, Сенеку чи Святого Августина.

Й ось тут саме час поставити реторичне запитання українським читачам, які нарікають на безгрошів'я (хоча споживання тютюну й алькоголю не знизилось навіть серед найзлиденніших), а заразом і українським літераторам, котрі нарікають на відсутність «державної підтримки». А як існувала українська книга, українська культура в минулому столітті? Яку «допомогу» вона отримувала від царського чи цісарського уряду? Чи, може, український читач тоді був грошовитіший? Може, уряд міжвоєнної Польщі дбав про українське книговидання? Чи Уряд ЗСА допомагав українській діяспорі видавати десятки книжок тамтешніх і тутешніх авторів?

Важко сказати, яку б ми мали нині літературу і чи мали б її взагалі, коли б українські селяни й інтеліґенти в XIX столітті покладалися на «підтримку» російської чи бодай австрійської влади, і коли б уже в цьому столітті письменники-еміґранти дожидались таких самих подачок від чужих урядів, а письменники-дисиденти, замість писати для самвидаву, добивались авансів від СПУ-КПУ. Прості галицькі селяни ще в минулому столітті знайшли геніяльну формулу національного виживання, розгорнувши на її основі могутній кооперативний рух, — «свій до свого по своє».

У певному сенсі кожна українська організація мусить бути «кооперативною», тому що, як кажуть американці, Бог допомагає тим, хто допомагає сам собі, а в даному випадку — хто допомагає одне одному. Ми можемо скільки завгодно сперечатися про те, наскільки українською є сьогоднішня «українська» держава і правляча в ній олігархія, але в практичному пляні треба чітко собі усвідомити, що саме такою вона й буде в осяжному майбутньому, а тому й покладати особливі надії на цю «державу» не варто. Все, що вона може зробити для української культури, вона вже робить: не садить мистців у тюрму, не переслідує їх ні за тексти, ні за розмови, ні за самвидав, ні за тамвидав, не цензурує нікого і не цькує, словом — поводиться набагато шляхетніше, ніж усі попередні держави, в яких українцям випало жити.

Все інше, зокрема й доля української культури, залежить від нас самих. Тобто, вона залежить від того, чи «український народ» захоче цю культуру підтримувати своєю власною (а не абстрактно-«державною») копійкою, і чи українська інтеліґенція зуміє свій любий «народ» переконати, що йому та культура справді потрібна.

Ростислав Володимирів, Київ

Інформаційний центр НАТО в Києві

В Україні розпочав працю інформаційний центр НАТО; його офіційне відкриття відбулося в ході візити до України (7-го травня цього року) генерального секретаря НАТО Гавіє Соляни, але це формальність, справжня ж робота почалася вже кілька місяців тому.

Відкриття центру — це хоча й невеличка, але перемога тих сил в Україні, що прагнуть інтеґрації, в тому числі і військово-політичної, зі Заходом. Тепер з'являється можливість, отримуючи матеріяли з перших рук, значно посилити та й якісно покращити пропаґанду ідеї европейської ідентичности нашої держави, ознайомити населення країни з дійсними, а не виганими в Москві, плянами НАТО, перевагами, якими користуються повноправні члени союзу, механізмом прийняття рішень. Тоді, мабуть, нашим людям стане зрозумілішим, чому всі втікачі з Варшавського пакту рвуться влитися саме до натівських лав, а суспільна думка в Україні, що останніми роками лише повільно змінювала орієнтацію зі Сходу на Захід, стане радикально натівською в не меншій, якщо не в більшій мірі, ніж свого часу (у 1990-93 роках) у Чехії, Мадярщині та Польщі.

У разі, якщо відбудуться зазначені зміни, українське керівництво, мабуть, знайде сили (на що воно вже не раз натякало) і подасть заяву на вступ до НАТО. Але набереться мужности керівництво бльоку, якщо не задовольнити цю заяву, то принаймні морально та й матеріяльно, підтримати країну, що її подала?

Як у минулому, так і тепер, керівництво провідних країн Північно-атлантичного оборонного союзу неодноразово намагалося використати Україну як розмінну монету у своєму торзі з Росією. Ми відчували нещирість, дводушність становища Заходу і під час переговорів про долю української ядерної зброї, коли нам просто виламували руки, і у ході багатолітніх маневрів наших натівських партнерів на переговорах щодо обмеження звичайних озброєнь в Европі, і на переговорах з Румунією про укладення повномаштабного договору і взаємного визнання нинішніх меж двома країнами кордонів.

Таким чином, хоча Захід в цілому, і НАТО зокрема, є значно передбачуванішими ніж, наприклад, Росія, хоча партнерство з ними і вигідніше, хоча і альтернативи у нас нема, проте забувати, що ще в XIX столітті саме на Заході було з граничним цинізмом зформульовано відоме прислів'я щодо держави, яка має не друзів постійних, а постійні інтереси, — теж не слід було б, бо можна одного чудового дня стати колишнім другом.

Треба сподіватися, що в цьому пляні праця Інформаційного центру НАТО в Києві теж може стати нам у пригоді. Це ж бо структура із зворотнім зв'язком, тобто не тільки нас вона буде забезпечувати інформацією про наміри, настрої, пляни НАТО, про події в країнах союзу, але і звідси теж піде потік інформації до квартири бльоку в Брюсселі.

І буде ця інформація, принаймні її левова частина, присвячена тим таки подіям і настроям суспільства, його окремим групам, керівництву держави, думкам людей з тих чи інших питань, динаміці змін суспільних настроїв.

Зірка Ґренджа-Донська

На святкуваннях 100-ліття батька

II

Коли просили мене до слова, то я зі зворушення могла повторяти все тільки те саме: „Дякую Вам, дякую зі щирого серця, що шануєте батька..." Найціннішим було для мене те, що люди прийшли послухати про нього, що люди цікавилися ним, що їм, видимо, подобалися його слова, що люди приймали нас — його родину — так сердечно.

По дорозі додому ми вступили ще до Братислави на два дні. Відвідали могилу батька й побачили той чудовий новий пам'ятник на могилі — з чорного ґраніту, з викарбованим погруддям батька в січовій уніформі, з тризубом та гербом Закарпаття, з написами... Прийшов з нами і священик, який посвятив пам'ятник.

Наступного дня відбулася програма, яку зорганізували амбасада України в Словаччині, Спілка українських письменників Словаччини, Музично-драматичний ансамбль ім. Т. Шевченка та Культус-суспільний будинок „Атріум".

Програма почалася візитою на могилу батька. Посол України достойний Дмитро Павличко відкрив урочисто пам'ятник і прочитав свого зворушливого вірша до батька. Прозвучало кілька промов, поклали квіти на могилу.

Програма продовжувалася в залі Атріум у місті: промови, деклямації та музична програма, яку підготував Музично-драматичний ансамбль ім. Т. Шевченка під керівництвом Ольги Шереґій-Грицак.

Після програми амбасадор запросив нас на прийняття до амбасади. Тут я знову з глибини свого серця дякувала маестрові Д. Павличкові за такий чудовий пам'ятник для батькової могили, за прекрасну програму, за прийняття, і за поезію.

Поверталися ми додому невимовно зворушені. Мимо моєї прикрої простуди, що мучила мене протягом майже всіх днів мого перебування на Закарпатті, я приїхала додому задоволеною всім тим, що бачила і що пережила за цих два тижні. Враження з подій мене просто оголомшували. Я бачила, якою глибокою пошаною огортають батька і на який п'єдесталь ставлять його. Це все для мене було новим, незвичним. Це був просто бальзам на мою душу. Я була щаслива, що дожилася до хвилини, коли поета Василя Гренжу-Донського нарешті починає наш народ оцінювати і любити.

Хочу висловити тут свою глибоку вдячність усім, які причинилися до святкування в усіх містах — в першу чергу обласним і районним державним адміністраціям Закарпаття, що взяли нас під свою опіку; всім доповідачам, учасникам у мистецьких програмах, школам, учителям, учням. Спеціяльна моя подяка амбасадорові України Д. Павличкові в Братиславі не тільки за сонзорат програми, але і за чудовий дарунок від України для батька та для цілої нашої родини, його прегарний вірш, що тут він надрукований для читання всім.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про свята без буднів

Якось, читаючи пресу з України, я зацікавилася статистикою на тему відзначування там 9-го травня — Дня Перемоги, що все ще є і у вільній Україні великим святом. Довідуємося, що цього року відбулося в тому дні 42 військові паради, 379 демонстрацій, понад 4,500 віч, в яких взяло участь три мільйони громадян. А що Великдень цього року припав винятково пізно, то подають, що громадяни України мали аж цілий тиждень вільний від праці, щоб „подолати" усім святам. Але і без тих вакацій українські ґазети повні повідомлень про різніпрерізні святкування, відзначування, роздачі нагород, медалів та відзначування заслужених громадян. І так іде в безконечність вже від п'яти років. Ледве чи хтось може обрахувати всі ті причини до торжеств, що їх знаходять теперішні „батьки народу", що дуже часто є самі ініціяторами все нових і нових святкових нагод.

Ось читаємо у колонці редактора громадсько-політичної газети „Час/Тайм" про необхідність ввести до календаря України обов'язково і беззастережно ще і День Українського Духу, який повинен бути 9-го березня або 22-го травня — значить, один із шевченківських днів. Автор суґерує, щоб зробити цей день ще одним леґальним святом в Україні поруч із Різдвяними і Великодніми святами, Днем Незалежности, Днем Злуки, Днем Конституції, Днем Національної Єдности, Днем Пам'яті загиблих у всіх війнах і т. д. Чи від того довжелезного списка, який читаємо у цій колонці, голова не може піти обертом? До того знаємо, що автор зовсім не вичерпав цілого переліку святкувань, бо ж відзначають ще й дні вбивств національних героїв, дати народин і смерти письменників та поетів, а що вже й говорити про різні всенародні з'їзди, зібрання конґреси і ювілеї, які всі стали також своєрідними святами.

Ґарно, що у вільній Україні не забувають усіх тих роковин, бо ж вони є виховним моментом для молодих поколінь, які щойно тепер пізнають причину таких відзначень, але якось лякає ця злива святкувань, які залишають таку обмаль часу на будень, на працю, на будову нового життя і нової держави.

Тому насувається настирливе питання: чи така система, хоча і приваблива (бо хто ж не любить святкувати!), може допомогти закріпити сили і спроможності молодої української держави, яка і без того бореться з різними економічними і побутовими труднощами і не може з них виборсатися?

Чи гучні зібрання, з прапорами і співом, дають більше хліба населенню і створять так потрібну енерґію на будень, що є підставою життя для кожного народу і в кожній державі? Можливо, що ця велика кількість святкувань — це реакція з минулих років на безчисленні совєтські річниці, що їх доводилося населенню по добрій чи злій волі відзначати. Можливо, що тут і криється причина усіх тих всенародних зібрань, з'їздів, постанов (яких, до речі, опісля ніхто не дотримується), що тепер постійно відбуваються. Але чи крім них наші „батьки народу" знаходять ще час і енерґію на звичайну щоденну працю для добра того ж таки народу, від імені якого так палко промовляють на кожному зібранні і так само палко пишуть у пресі та складають гарні, ідеологічно витримані заяви?

(Закінчення на стор. 3)

Дмитро Павличко

На могилі Василя Ґренджі-Донського

Ми зустрілись незримі,
Дві душі, дві бджолі:
Я — в словацькім повітрі,
Ти —в словацькій землі.
Та я знаю, Василю,
Із пісень солов'я,
Що мені пасувала б
Мазепинка твоя.
Ти створив нашій волі
Закарпатський пролог,
І розп'яв тебе ворог,
І воскрес ти, як Бог.
Та знестися на небо
Чи не зміг, чи не хтів.
Розп'яли тебе вдруге
Руки рідних братів.
Я не знаю, Василю,
Як ти витримав біль,
Чи волячі мав жили,
Як мій батько Василь,
Чи любив Україну,
Як хреста, що тобі
Затинався у плечі
При нагорній ходьбі?
Дуже важко писати
У житлі без вікна;
Дуже важко вмирати,
Як навкруг чужина.
Важко мовити правду
Не на день, — на віки;
Важко з мертвих вставати,
Як розпнуть свояки.
Ми запізно зустрілись,
Дві душі, дві бджолі;
Я — в словацькім повітрі,
Ти — в словацькій землі.
Я повéрнусь додому
В наше поле тверде́,
А до тебе Вкраїна
Помолитись прийде́.

Бардіїв, 2-го травня 1997 р.

Вшанували мистця

У гостинній хаті музиків Олега Криси й Тетяни Чекіної в Рочестері, Н. Й., відбувся вечір, присвячений пам'яті композитора Бориса Лятошинського. Зібралася група любителів музичного мистецтва, щоби підтримати задум запису й виготовлення першого компакт-диску (CD) камерних творів визначного українського композитора, найяскравішої постаті української музики двадцятого століття. Організував вечір інж. Роман Куціль, голова Об'єднання Українсько-Американських Організацій Рочестеру і заступник голови Української Кредитової Спілки, а мистецьку частину запрезентували панство Криси. Інж. Куціль пояснив присутнім гостям мету і способи грошевої збірки, а відомий скрипаль О. Криса накреслив постать славного композитора.

Тетяна Чекіна — піяністка і Олег Криса — скрипаль

Борис Лятошинський (3. I. 1895. — 15. IV. 1968) син педагога, дослідника старовини, народився в Житомирі. Змалку почав вивчати гру на фортепіяні, відтак на скрипці і дуже скоро — бо вже в 1910 році — пише свої перші твори. Пізніше, переїхавши до Києва, вступає на правничий факультет в університеті й рівночасно на вивчення композиції. Закінчує університетські студії і консерваторію, рівночасно багато компонуючи. В 1920 р. Лятошинський починає викладати в Київській консерваторії, а між 1935—38 роками був також професором композиції в Московській консерваторії. У нього такі визначні учні як Валентин Сильвестров, Іван Карабиць, Євген Станкевич і інші знані композитори України. Його величають батьком української музики двадцятого століття. Він унікальний і неповторний у своїй творчості, один з найвизначніших композиторів цього століття.

Творчість Б. Лятошинського багатогранна. Щоб назвати тільки дещо: опери „Золотий Обруч", „Щорс", сюїта „Ромео та Джульєта", симфонічні твори, концерти для фортепіяно з оркестрою, кантати для хорів з оркестрою, сольоспіви і хори, музика до фільмів і багато іншого.

Досі награні і випущені оркестральні твори Бориса Лятошинського: Українською Державною Симфонічною Оркестрою з Києва — диригент Теодор Кучер, Державною Симфонічною Оркестрою з Москви під дириґентурою Вірка Белея. Один з найвизначніших дириґентів світу Евгеній Мравінський: Третя Симфонія Лятошинського.

Композитор Б. Лятошинський заслужив найвищої пошани, проте він мало відомий у колах української діяспори, тим паче в західньому музичному світі. Представити широким колам його музику погодилися три наші видатні мистці: Олег Криса (скрипка), Тетяна Чекіна (фортепіян) і Наталя Хома (віольончеля). Мистці згідні виконати для запису на компакт-диску без винагороди три його твори: Сонату для скрипки і фортепіяна, тріо для фортепіяна, скрипки та віольончелі ч. 1 і ч. 2. І тут якраз звернення до української громади скласти необхідні кошти (коло 8,000 дол.), щоб уможливити запис і виготовлення компакт-диску вибраних камерних творів цього визначного українського композитора.

Усі пожертви можна відтягнути від податку. Чеки просимо виписувати на: Latoshynsky Fund, Acct. #108856-000 та висилати на: Українська Кредитова Спілка — Rochester Ukrainian Federal Credit Union 824 Ridge Road East, Rochester, N. Y. 14621-1782.

Повертаючись до згаданого вечора в гостинному домі мистців Крисів, у суботу, 19-го квітня ц. р., треба підкреслити, що обоє мистців нагородили нас відіграннням третьої частини з сонати для скрипки з фортепіяном Бориса Лятошинського, твору Петра Чайковського „Роздум" і Ніккольо Паґаніні — Соната а-моль. Сердечна їм за це подяка і найкращі побажання.

Любов Цеґельська

І. Лучечко...

(Закінчення зі стор. 1)

тих дорогах української долі через Чикаґо, Філядельфію, Джерзі Сиiті, приватні доми, пивниці та ґаражі аж до Ню Йорку. Ніхто тоді й не сподівався, що він на наших очах зросте до теперішнього рівня, придбавши біля 3,000 художніх творів, 7,000 зразків українського народного мистецтва та 24,000 архівних одиниць; що в ньому відбуватимуться наукові конференції, семінари та доповіді на мистецькі й історичні теми; що він організовуватиме курси вишивання, писанкарства, роблення ґерданів і традиційного українського печива; що влаштовуватиме виставки відомих мистців і майстрів діяспори та незалежної України; видаватиме наукові каталоги й інформативні брошури; що постійно знайомитиме з українською культурою багатьох відвідувачів. Все це дає підстави уважати УМ вікном української культури у Західньому світі та одним із найбільших досягнень Української діяспори в Америці.

Тоді І. Лучечко найперше підкреслив те, що УМ має вже за собою 20 років плідної та хосенної під кожним оглядом праці, ювілей котрого відзначено окремим бенкетом з мистецькою програмою в нюйоркському Вестбирі готелі 20-го жовтня 1996 року, а в діловому році 1995-96, крім щоденної музейної праці та здійснення попередньо зроблених плянів, увагу УМ було спрямовано в основному на три важливі справи — це на здійснення закупу місця на нове приміщення УМ, для чого вирішено затруднити архітектом УМ Юрія Савицького, та на схвалення основного пляну, включно з розміщенням ґалерій, кімнат тощо. Підписано відповідні контракти з архітектом і будівельною фірмою Кора та узгіднено з архітектом часовий розклад будови, назначаючи початок будови на осінь 1997 року зі завершенням у літі 1998 року. І. Лучечко звітував про те, що для безпосереднього нагляду над справами нового будинку обрано Будівельний комітет, який складається з 11-ти фахових і компетентних осіб, на чолі з колишнім головою Управи УМ Титом Гевриком. Запляновано програму виставок на відкриття нового будинку УМ, для котрого каталоги повинні бути готовими на кінець грудня 1998 року, а відкриття нового будинку передбачається на січень 1999 року. На закінчення свого доповнення він подякував всім членам Управи і Екзекутиви за співпрацю, а членам і жертводавцям — за фінансову підтримку.

Доповнення до звіту склала також директор Марія Шуст, яка звітувала перед зборами про працю, пов'язану з придбанням фондів для УМ від стейтових і федеральних урядів, а касир Євген Змий, після наведення деяких фінансових фактів і зазначення змін у цьогорічних законах щодо неприбуткових організацій, підкреслив віддану працю адміністративного директора Дарії Байко і подякував Олегові Савкові за допомогу, пов'язану з цими змінами, та за кожночасні поради. Наступним доповнив свій звіт голова Контрольної комісії Василь Сосяк, зазначуючи, що переведено контролю 28-го квітня 1997 року і на підставі цього він пропонує уділити абсолюторію уступаючій управі.

Перед дискусією над звітами архітект Ю. Савицький дав цілий ряд пояснень, пов'язаних з перебудовою нового будинку, а тоді пояснив чотири розвішаних рисунки плянів кожного поверху.

У дискусії першою виступила І.Рожанковська, передаючи подяку УМ від недужої Марії Савчак (колишньої голови СУА) за квіти вислані їй до лікарні, а також запропонувала вислати окрему подяку попередньому голові Управи УМ др-ві Осипові Данкові за його великий вклад праці для УМ впродовж його 17-річної діяльности в Управі УМ. Тоді звернулася до зборів переголосувати рішення попередньої Управи з 1995 року про приміщення бібліотеки в пивниці нового будинку УМ. Вона подала цілий ряд своїх завваг до цієї справи. Вив'язалася жвава дискусія. Пояснення в цій справі дали І. Лучечко, М. Шуст і Ю. Савицький, одначе це не вдоволило внескодавця і пропозицію поставлено під голосування. Збори проголосували більшістю проти внесеної пропозиції. У дальшому ході дискусії брали участь: диякон Ю.Малаховський, В. Рак, М. Мілянич, д-р К. Рогозинський, А. Кравчук, С. Косович, С. Салдан, Я. Червоняк і Р. Гавриляк. На запити відповідали І. Лучечко, М. Шуст, Є.Змий та Ю. Савицький. Звіти Управи прийнято і приступлено до виборів. У відсутності голови Номінаційної комісії Ореста Ґлюта, звітувала Христина Ференцевич. Номінаційна комісія складалася з наступних осіб: Варка Бачинська, Орест Ґлют, Євген Івашків, Марійка Тершаковець-Гавриляк, Ольга Тритяк і Х. Ференцевич.

До екзекутиви УМ Номінаційна комісія запропонувала: І. Лучечко— голова, А. Кравчук— заступниця голови, Татіяна Тершаковець— заступниця голови, В. Бачинська— заступнця голови, Р. Гавриляк — секретар, Віра Скоп — секретар, О. Савків — касир; вільні члени: Лідія Білоус, Ольга Гнатейко і О. Ґлют. До Управи УМ увійшли: Анна Алеськевич, Ярослава Ґеруляк, Олег Декайло, Богдан Котис, Лідія Крушельницька, Ольга Левицька, Ярослав Моцюк, Арета Павлинська, Олімпія Роговська, Зоряна Сьокало, Марія Томоруґ, Ільона Шиприкевич, К. Червоняк, Христина Шох і Іриней Юрчук. Контрольна комісія: В. Сосяк — голова, члени: Ігор Гайда, Рома Шуган, Віра Шумейко і Мирослав Троян. Запропоновані кандидатури збори прийняли одноголосно.

Предсідник зборів М. Галів поґратулював новій Управі, побажав успіхів і подякував присутнім за участь, а тоді дав слово переобраному голові Управи УМ І. Лучечкові, котрий подякував Президії за переведення зборів, присутнім за довір'я та закликав усіх допомогти Управі в завершенні розпочатої справи — побудови нового будинку Українського Музею в Ню Йорку.

ПРОІСЛЯМСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Туреччини Некметтін Ербакан і перший керівник Ісламської партії на тому становищі піддався тискові зі сторони війська і в середу, 18-го червня, зрезиґнував. Військове командування Туреччини уважає себе охоронцем світського уряду своєї країни і тому сильно опонувало щоб прем'єр-міністром модерної Туреччини був керівник Ісламської партії. Натомість Н. Ербакан, якому 70-років, і його Ісламська партія мріють про те, щоб Туреччина стала провідником мусулманського сходу, котрий бувби рівноправною силою таким установам як НАТО, Европейський союз і Міжнародний валютний фонд.

УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ — ДО УКРАЇНСЬКИХ ЛІТНІХ ТАБОРІВ!

У СЕРЕДУ, 18-ГО ЧЕРВНЯ, у Вашінґтоні румунський прем'єр-міністер Віктор Чорба мав зустріч з віцепрезидентом Ал Гором, щоб пропаґувати справу прийняття Румунії до НАТО. Після згаданої зустрічі у Білому Домі, В. Чорба сказав репортерам засобів масової інформації, що Румунія буде боротися до кінця, щоб бути допущеною в члени НАТО під час першої рунди, заплянованої наступного місяця на вершинній зустрічі НАТО у Мадриді. ЗСА настоюють, щоб цим разом запропонувати членство тільки Мадярщині, Польщі та Чеській Республіці, а Франція, Італія та інші країни-члени НАТО пропонують додати також Румунію і Словенію. ЗСА згідні ці країни прийняти, але не в першій турі. Румунський прем'єр-міністер В. Чорба з приїздом до Вашінґтону намагається переконати ЗСА дати свою згоду на вступ його країни до НАТО тепер.

У Філядельфії створено Громадський комітет для відзначення роковин УПА і Акції „Вісла"

У Філядельфії 7-го травня ц. р. відбулись збори представників різних громадських українських організацій, на яких створено Громадський комітет для відзначення 55-річчя створення УПА, 50-річчя рейду УПА в західню Европу і 50-річчя неславної польсько-російської Акції „Вісла".

Основуючими зборами проводив Михайло Ковальчин. На цих зборах зформовано Екзекутиву Громадського комітету, який став діючою громадською організацією. До Екзекутиви цього комітету увійшли такі особи від українських ветеранських організацій: Михайло Ковальчин — голова (від УПА), Ярослав Лучанко — перший заступник (від І-ої дивізії УНА), Микола Пришляк — другий заступник (від Українських-Американських Ветеранів) та Богдан Тодорів — секретар (від УПА).

Рішено згадані річниці відсв'яткувати о 5-ій год. вечора 11-го жовтня ц. р. До участи запрошено хор „Прометей" та визначних доповідачок — про УПА „Марічка", а про Акцію „Вісла" Марія Дупляк. Точніший перебіг святкувань поданий вчасно у платних оголошеннях в пресі і радіо.

До Громадського комітету увійшли: Михайло Ковальчин — УПА, Богдан Тодорів — УПА, Богдан Турченко — Пласт, Володимир Сімків — Суспільна Служба Камбатантів, Юрій Наконечний — СУМ, Лілія Чапля — Банк „Певність", Петро Клюк — ОДВУ, Василь Євтушенко — Округа УНС, Михайло Майчук — ООЧСУ, Люба Сілецька — ОЖ ООЧСУ, Іван Крих — УПТА, Микола Пришляк — Українські-Американські Ветерани, Володимир Риндич від УККА, Микола Бойчук — Станиця Дивізії УНА, Зеновій Квіт — Світова Спілка Українських Учителів, Микола Лютий — УОКЦ, Степан Гавриш — ЗУАДК, Михайло Луців — „Черемош", Методій Борецький — ТУІА та Іван Яворський — СУМ.

Громадський комітет щиро запрошує до участи у підготові до св'ятковань ці товариства і організації, що не змогли бути учасниками основуючих зборів.

Богдан Тодорів

Про свята...

(Закінчення зі стор. 2)

А ми те все тут слухаємо, читаємо, обсервуємо і дивуємося, як можна так часто викликати почуття „святочного настрою", як можна знайти стільки осіб, щоб їх видзначити як „заслужених" або „народних", і як можна святкувати, святкувати і не мати того вкінці досить. А може вже нарешті мають того досить пересічні, нормальні громадяни, а таку систему перманентних свят підсичують штучно ті, хто стоїть тепер при кермі політичного чи культурного життя і більше думає про себе на святковій трибуні, як про народ, від імені якого постійно виступає?

Древні-мудро казали: "Panem et circenses"! А ми все переставили з ніг на голову — видовищ аж до переситу, а от з хлібом буває по-різному. Хоча ці самі древні вважали, що „не хлібом єдиним"...

О-КА

У Денвері...

(Закінчення зі стор. 1)

для СССР, а через рік на зустріч „сімки" в Лондоні приїхав совєтський президент Міхаїл Ґорбачов. В 1992 році „сімка" запросила до діялогу Росію і, починаючи від зустрічі 1994 року в Неаполі, росіяни брали участь в обговоренні найважливіших міжнародних проблем. Тепер Борїс Єльцин також матиме голос щодо всіх політичних та економічних питань, за вийнятком одного засідання, на якому обговорюватимуться проблеми внутрішнього реґулювання західніх валютно-фінансових ринків.

У Денвер з'їхалися 800 делеґатів, 3,000 журналістів і численна обслуга. Теперішня зустріч перевищить за своїми маштабами всі попередні.

Ділимося сумною вісткою з нашими товаришами та товаришками і всіма колишніми мешканцями Зальцбургу, що 9-го червня 1997 р. по довгій і важкій недузі відійшов у вічність наш дорогий ДРУГ

бл. п.

інж. ЮРІЙ КОНСТАНИН

БЛІХАР

ПОХОРОН відбувся 12-го червня 1997 р.

Вічна йому пам'ять!

КОМІТЕТ КОЛ. УЧНІВ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Доням та синам покійного складаємо наші щирі вислови глибокого співчуття.

Україна обрана до Палацу слави інтернаціональної поезії

Свого часу в щоденнику „Свобода" були опубліковані статті про поетесу Маргариту Борзаківську, яка пише вірші по-англійськи на українську тематику.

Велике зацікавлення проявила до її творчости Національна бібліотека поезій, а пізніше Темпл університет, а також відбувалися читання поезій про голод в Україні в американських школах. Проявили інтерес і телевізійні станції. Репортери з Джорджії взяли інтерв'ю з поетесою в її домі і висвітлювали її вірші в багатьох стейтах Америки, які вона читала особисто. З болем писала М. Борзаківська про штучний голод 1932-33 років, свідком якого була вона сама. Вона хотіла на весь голос висловити свої переживання, щоб більше ніде не повторювалось таке жахливе знищення людей. За признання її таланту поетеса багато разів була нгороджена і є доживотним членом Національної бібліотеки поезії. За поезію „Після революції. Україна 1921" видавець Едді Лу Кол з Каліфорнії нагородив М. Борзаківську нагородою „Золотий поет 1992 року". І в додатку написав: „Вашу чудову поезію повинен прочитати весь світ".

Тепер є добра нагода зробити це. Директор Музею палацу слави інтернаціональної поезії Алекс Генлій повідомив М. Борзаківську, що на підставі рішення директорів і Комітету дорадників Національної бібліотеки поезій вона вибрана до Палацу слави інтернаціональної поезії.

„Ця почесть дана на підставі Вашого видатного таланту, який Ви продемонстрували в наших відкритих конкурсах і за Ваш особливий вклад до нашої Бібліотеки поезій — Антології серій „The Margarita Borzakiwska Poetry Exhibit".

Постійна виставка — це частина музею Палацу слави інтернаціональної поезії на Інтернет. Музей організовано як виставку поетичних талантів, яка буде відкрита 24 години щоденно, 7 днів на тиждень, 365 днів у році. Ми щасливі, що Ви є членом цієї надзвичайної групи талановитих поетів серед небагатьох індивідуальностей. Ви будете нагороджені чудовою пам'яткою — вибір Вас до Палацу слави інтернаціональної поезії", — писав А. Генлі.

На днях М. Борзаківській прислав спеціяльне відзначення — підтвердження цього почесного вибору.

Кожна людина народжується для того, щоб залишити після себе слід на землі і в серцях інших людей. І ми радіємо, що до когорти славних додано ще одне українське ім'я!

Галина Клюк-Дзівак

ПОПРАВКА

В інформації аґенції УНІАР "В. Горбулін скритикував стан інформаційної безпеки України", поміщеній у "Свободі", ч. 117 з 20-го червня, при ломці тексту випало два кінцевих рядки. Повне речення звучить так: "Значна кількість з 8,000 друкованих видань працює з порушенням існуючих норм". — Ред.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ТІМОТІ МЕКВЕЯ засуджено до смертної кари за збомблення урядового будинку в Оклагома Сити 19-го квітня 1995 року, де загинуло 168 осіб, а понад 800 було поранено, виринула можливість, що Т. Меквей, як ветеран американських збройних сил і відзначений учасник воєнних дій в околицях Перської затоки матиме право бути похороненим на військовому національному цвинтарі. Така можливість викликала гострий спротив не тільки зі сторони громадськости, а але в першу чергу від самих ветеранів, і приневолило законодавців країни діяти негайно. У висліді, в середу, 18-го червня, Сенат голосами 98 до 0 схвалив законопроєкт, який забороняє терористові Т. МекВеєві бути похороненим на будь-якому американському військовому цвинтарі. Ніхто не має сумніву, що таке саме рішення винесе і Палата Репрезентантів.

В ЙОГАННЕСБУРҐУ, СТОЛИЦІ Південної Африки, у вівторок, 17-го червня, до шести років ув'язнення засуджено провідника Південноафриканського неонацистського руху спротиву, за те, що він побив у 1996 році свого африканського робітника, котрий їв під час праці. Підсудний 53-річний Юджін Терре-Бляншe є знаним упродовж 20-ти років серед південноафриканських політиків, як білий екстреміст. Крім згаданого присуду йому додано ще один рік ув'язнення за нацькування своїх собак на робітника бензинової станції два тижні перед вище наведеним побиттям. Підсудний не виказав жодних емоцій, слухаючи вирок, але його кілька прихильників у брунатних уніформах вигукували партійні кличі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 29-го ЧЕРВНЯ 1997 р.

Рочестер, Н.Й. Піврічні збори Т-ва „Запорізька Січ" 367-го Відд. УНС відбудуться о год. 1:30 по пол. в їдальні школи св. Йосафата. Просимо вирівняти свої вкладки і є важні справи до полагодження. Христина Дзюба — секретар.